

Analiza Instytutu Sobieskiego

Nr 83, Październik 2016 r.

Tomasz Styś, Robert Foks

System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce. Wybrane regulacje i ich implementacja

Instytut Sobieskiego
ul. Nowy Świat 27, 00-029 Warszawa
tel./fax: 22 826 67 47

sobieski@sobieski.org.pl
www.sobieski.org.pl
www.fb.com/InstytutSobieskiego

Streszczenie	3
1. Wprowadzenie.....	5
2. System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce: kluczowe regulacje	11
2.1. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako substancje chemiczne	12
2.2. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako odpady opakowaniowe...	14
2.3. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako odpady komunalne.....	19
2.4. Podsumowanie	21
3. System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce: kluczowe rozwiązania organizacyjne	23
3.1. Środki niebezpieczne w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi.....	25
3.2. Środki niebezpieczne w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi	28
3.3. Podsumowanie	32
4. System gospodarowania odpadami – wyzwania	34
4.1. Wyzwania krótkookresowe (do 2020 r.).....	34
4.2. Wyzwania długookresowe (do 2030 r.).....	38
4.3. Podsumowanie	41
5. Wnioski i rekomendacje	43
5.1. Wnioski	43
5.2. Rekomendacje.....	48

System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce

Wybrane regulacje i ich implementacja

Streszczenie

Przedmiotem analizy jest identyfikacja kluczowych aspektów związanych z organizacją systemu gospodarowania przeznaczonymi do użytku konsumenckiego środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce oraz rozpoznanie możliwości realizacji stawianych przed nim celów, wynikających z:

- zobowiązań Polski jako kraju członkowskiego Unii Europejskiej;
- wyzwań związanych z przyjętym przez Komisję Europejską pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym.

Po przeprowadzonej analizie stwierdzono m.in., że.:

- w Polsce – w łańcuchu logistycznym gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach (wprowadzenie środka niebezpiecznego do obrotu → nabycie środka niebezpiecznego jako produktu rynkowego → wytworzenie odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych → odbiór odpadów → odzysk i recykling/utylicacja) – ich zagospodarowanie odbywa się w trzech niezależnych od siebie systemach, jako:
 - wybranych substancje chemiczne – zgodnie z regulacjami zawartymi w *USCM*;
 - opakowań po środkach niebezpiecznych – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*;
 - wybranych frakcji odpadów komunalnych (odpadów niebezpiecznych, surowcowych frakcji odpadów komunalnych lub zmieszanych odpadów komunalnych) – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UCPG*;
- instytucjonalizacja systemu porozumień zawieranych przez marszałków województw i organizacje samorządu gospodarczego w celu organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych

(2014 r.) zbiegła się w czasie ze zmniejszającą się dynamiką osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu (patrz wykres 6) oraz niedostosowaniem infrastruktury potrzebnej do realizacji celów ekologicznych systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach;

- w skali kraju zostało zawartych dziesięć porozumień pomiędzy organizacjami samorządu gospodarczego i marszałkami województw:
 - jedno w województwie łódzkim;
 - jedno w województwie małopolskim;
 - pięć w województwie mazowieckim;
 - trzy w województwie śląskim;
- w 2015 r. organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące grupy producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach osiągnęły (zbiorczo) poziom 5,61% odzysku (z wyłączeniem recyklingu) – przy wymaganych prawem 10% – oraz poziom 6,47% recyklingu – przy wymaganych prawem 0%;
- w związku z przyjęciem przez Radę UE wniosków w sprawie planu działań UE na rzecz implementacji pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym, za kluczową kwestię uznać należy zarządzanie procesem zmiany organizacyjnej polegającym m.in. na równoczesnym wprowadzaniu uprawnień w celu realizacji celów krótkookresowych i transformacji gospodarki odpadami z modelu dotychczasowego na model cyrkularny.

1. Wprowadzenie

Przedmiotem analizy jest identyfikacja kluczowych aspektów związanych z organizacją systemu gospodarowania przeznaczonymi do użytku konsumenckiego środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce oraz rozpoznanie możliwości realizacji stawianych przed nim, wybranych celów, wynikających z:

- zobowiązań Polski jako kraju członkowskiego Unii Europejskiej (dalej: *UE*);
- wyzwań związanych z przyjętym przez Komisję Europejską (dalej: *KE*) pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym.

Celem analizy, w szczególności, jest prezentacja:

- kluczowych regulacji (unijnych i krajowych) dotyczących funkcjonowania systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach;
- zasadniczych aspektów organizacji systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach, w tym m.in. metod gospodarowania nimi w systemie:
 - gospodarowania odpadami komunalnymi;
 - gospodarowania odpadami opakowaniowymi;
- stwierdzonych deficytów organizacyjnych;
- celów systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w perspektywie roku 2020 (dalej: *cele krótkookresowe*) oraz roku 2030 (dalej: *cele długookresowe*) – w związku z pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym¹;
- potencjalnych obszarów synergii pomiędzy systemami gospodarowania odpadami komunalnymi i opakowaniowymi – w kontekście gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach.

¹ Komunikat Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Społeczno – Ekonomicznego i Komitetu Regionów „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym”.

Gdy w analizie mowa jest o:

- *UO* – oznacza to *Ustawę z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach*²;
- *UCPG* – oznacza to *Ustawę z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach*³;
- *UGO* – oznacza to *Ustawę z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi*⁴;
- *Rozporządzeniu w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu* – oznacza to *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań wielomateriałowych oraz dla opakowań po środkach niebezpiecznych, w poszczególnych latach, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu zawartym z marszałkiem województwa*⁵;
- *USCM* – oznacza to *Ustawę z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach*⁶;
- *Rozporządzeniu w sprawie SCM* – oznacza to *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2012 r. w sprawie kryteriów i sposobu klasyfikacji substancji chemicznych i ich mieszanin*⁷;
- *aktualizacji KPGO* – oznacza to aktualizację *Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014 r.* (projekt z dnia 9 marca 2016 r.). Zastrzec należy, że część danych źródłowych (za rok 2013), wykorzystanych w raporcie pochodzi z projektu z dnia 17 września 2015 r.;
- *WPGO* – oznacza to *Wojewódzkie Plany Gospodarki Odpadami opracowane na podstawie art. 14 Ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw* i obowiązujące w czasie formułowania analizy;
- *PSZOK* – oznacza to punkt selektywnego zbierania odpadów komunalnych, o którym mowa w art. 3 ust. 2 *Ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw*;
- *RIPOK* – oznacza to regionalną instalację do przetwarzania odpadów komunalnych, o której mowa w art. 35 ust. 6 *Ustawy z dnia 14 grudnia 2002 r. o odpadach*;

² Dz. U. 2013, poz. 21.

³ Dz. U. 2016, poz. 250.

⁴ Dz. U. 2013, poz. 888.

⁵ Dz. U. 2014, poz. 618.

⁶ Dz. U. 2011, poz. 322.

⁷ Dz. U. 2012, poz. 1018.

- *GUS* – oznacza to *Główny Urząd Statystyczny*.

Ponadto, gdy w analizie mowa jest o:

- *Dyrektywie ramowej o odpadach* – oznacza to *Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającą niektóre dyrektywy*⁸;
- *Rozporządzeniu w sprawie detergentów* – oznacza to *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 648/2004 z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie detergentów*⁹;
- *Rozporządzeniu w sprawie kosmetyków* – oznacza to *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie produktów kosmetycznych*¹⁰;
- *Rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji* – oznacza to *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie klasyfikacji, oznakowania i pakowania substancji i mieszanin, zmieniające i uchylające dyrektywy 67/548/EWG i 1999/45/WE oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1907/2006*¹¹;
- *Rozporządzeniu zastępującym załącznik III* – oznacza to *Rozporządzenie Komisji nr 1357/2014 z dnia 18 grudnia 2014 r. zastępujące załącznik III do dyrektywy Parlamentu i Rady 2008/98/WE w sprawie odpadów oraz uchylającej niektóre dyrektywy*¹²;
- *pakiecie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym* – oznacza to *Komunikat KE do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego i Komitetu Regionów „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym”*¹³ wraz z właściwymi załącznikami;
- *projekcie nowelizacji Dyrektywy ramowej o odpadach* – oznacza to *wniosek KE dotyczący Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów*¹⁴;
- *projekcie nowelizacji Dyrektywy składowiskowej* – oznacza to *wniosek KE dotyczący Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów*¹⁵;

⁸ Dz. U. UE L. 312/3 z 22.11.2008 r.

⁹ Dz. U. UE L. 104 z 8.04.2004 r.

¹⁰ Dz. U. UE L. 342/59 z 22.12.2009 r.

¹¹ Dz. U. UE L. 353 z 31.12.2008 r.

¹² Dz. U. UE L. 365/98 z 19.12.2014 r.

¹³ COM (2015) 614 final z dnia 2 grudnia 2015 r.

¹⁴ COM (2015) 595 final z dnia 2 grudnia 2015 r.

¹⁵ COM (2015) 594 final z dnia 2 grudnia 2015 r.

- *projekcie nowelizacji Dyrektywy opakowaniowej – oznacza to wniosek KE dotyczący Dyrektywy Parlamentu i Rady zmieniającej dyrektywę 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych*¹⁶;
- *planie działania KE dotyczącym energii z odpadów – oznacza to inicjatywę „Wykorzystanie potencjału odzyskiwania energii z odpadów w ramach Unii Energetycznej (ramowa strategia na rzecz unii energetycznej) i gospodarki o obiegu zamkniętym”*¹⁷.

Przez *odpady opakowaniowe* rozumie się wybrane frakcje odpadów (tworzywa sztuczne, metale, papier, szkło) poddane zagospodarowaniu na podstawie regulacji zawartych w *UGO*. W analizie wskaźników konsekwentnie pomija się odpady powstałe z opakowań wielomateriałowych, bowiem w ich przypadku poziomy odzysku i recyklingu, konieczne do osiągnięcia w kolejnych latach, określane są według materiału przeważającego w opakowaniu wielomateriałowym¹⁸.

W przypadku podmiotów rynku wprowadzających środki niebezpieczne w opakowaniach do obrotu gospodarczego, w tym tych przeznaczonych do użytku konsumenckiego, w obowiązujących w Polsce regulacjach mowa jest o:

- *producencie dokonującym wprowadzenia – w przypadku gospodarowania odpadami po środkach niebezpiecznych na podstawie USCM;*
- *przedsiębiorcy wprowadzającym produkty w opakowaniach – w przypadku organizacji systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi na podstawie UGO;*
- *przedsiębiorcy wprowadzającym środki niebezpieczne w opakowaniach – w przypadku gospodarowania odpadami po środkach niebezpiecznych w ramach systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi na podstawie UGO.*

W związku z tym, w procesie identyfikacji czynności (łańcucha logistycznego) gospodarowania odpadami po środkach niebezpiecznych w opakowaniach przyjęto uproszczenie polegające na integracji definicji podmiotów rynku, o których mowa wyżej. W analizie konsekwentnie mowa

¹⁶ COM (2015) 596 final z dnia 2 grudnia 2015 r.

¹⁷ 2016/ENV/086 ze stycznia 2016 r.

¹⁸ Za: Załącznik nr 2 do *Rozporządzeniu w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu*.

jest o *producencie dokonującym wprowadzenia*, bez względu na sposób wprowadzenia (produkcja, import, wewnątrzwspólnotowe nabycie) i późniejszej metody zagospodarowania środków niebezpiecznych w opakowaniach (*USCM versus UGO*).

Przyjęto również uproszczenie nomenklatury dotyczącej sposobu dokumentowania przeprowadzenia procesu odzysku lub recyklingu odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorcę prowadzącego recykling lub odzysk odpadów opakowaniowych, tj.:

- *DPR* – rozumie się przez to dokument potwierdzający recykling odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich recyklingu;
- *DPO* – rozumie się przez to dokument potwierdzający inny niż recykling proces odzysku odpadów opakowaniowych, w tym określający masę tych odpadów i sposób ich odzysku;
- *EDPR* – rozumie się przez to dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich recyklingowi, w tym określający masę tych odpadów;
- *EDPO* – rozumie się przez to dokument potwierdzający odpowiednio eksport odpadów opakowaniowych albo wewnątrzwspólnotową dostawę odpadów opakowaniowych w celu poddania ich innemu niż recykling procesowi odzysku, w tym określający masę tych odpadów¹⁹;

polegające na unifikacji pojęć *DPR* z *EDPR* oraz *DPO* z *EDPO*.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*, marszałek województwa może zawrzeć porozumienie – w zakresie utworzenia i utrzymania systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych wielomateriałowych albo powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych – z organizacją samorządu gospodarczego reprezentujących grupę producentów dokonujących wprowadzenia:

- produktów w opakowaniach wielomateriałowych;
- środków niebezpiecznych w opakowaniach, w tym środków ochrony roślin.

¹⁹ Art. 8 *UGO*.

Zastrzec należy, że przedmiotem analizy jest organizacja systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach przeznaczonych do użytku konsumenckiego. W związku z tym, w analizie konsekwentnie pomija się kwestie zagospodarowania produktów w opakowaniach wielomateriałowych i środki ochrony roślin, gdyż posiadają one odrębną specyfikę.

Zmiana systemu gospodarowania odpadami komunalnymi weszła w życie w 2013 roku²⁰. W związku z tym, w raporcie, rok ten określany jest mianem *roku bazowego reformy*. Przez *zmianę systemu gospodarowania odpadami komunalnymi* rozumie się przejście odpowiedzialności za organizację systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce przez właściwe organy administracji publicznej – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UCPG* i *UO*.

W załączniku drugim dokonano identyfikacji możliwości (tj. dostępnej infrastruktury) przetwarzania wybranych kategorii odpadów, istotnych z punktu widzenia przedmiotu analizy i zgodnie z ustawowym katalogiem odpadów²¹:

- 15 01 10 – opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone;
- 15 01 11 – opakowania z metali zawierające niebezpieczne porowate elementy wzmocnienia konstrukcyjnego, włącznie z pustymi pojemnikami ciśnieniowymi.

Do opracowania załącznika 2 wykorzystano dane zawarte w obowiązujących *WPGO*²².

W procesie formułowania analizy korzystano z informacji publicznie dostępnych oraz danych własnych wykonawcy.

²⁰ Art. 23 *UCPG*.

²¹ Patrz *UO*.

²² Dane źródłowe pochodzą z 2010 r.

2. System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce: kluczowe regulacje

W łańcuchu logistycznym gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach (wprowadzenie środka niebezpiecznego do obrotu → nabycie środka niebezpiecznego jako produktu rynkowego → wytworzenie odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych → odbiór odpadów → odzysk i recykling/utylicacja), środki niebezpieczne w opakowaniach przeznaczone do użytku konsumenckiego (np. detergenty, chemia gospodarcza, kosmetyki) poddawane są zagospodarowaniu na podstawie:

- *USCM* – jako *substancje chemiczne*;
- *UGO* – jako *środki niebezpieczne w opakowaniach*;
- *UCPG* – jako *odpady komunalne*.

Uproszczony schemat gospodarki środkami niebezpiecznymi w opakowaniach przedstawia infografika 1.

Infografika 1. UPROSZCZONY SCHEMAT GOSPODAROWANIA ŚRODKAMI NIEBEZPIECZNYMI W OPAKOWANIACH W POLSCE

Źródło: opracowanie własne

2.1. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako substancje chemiczne

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *Rozporządzeniu w sprawie klasyfikacji, „substancja lub mieszanina spełniająca kryteria dotyczące zagrożeń wynikających z właściwości fizycznych, zagrożeń dla zdrowia lub środowiska (...) powinna zostać zaklasyfikowana według odpowiednich klas zagrożenia (...)*²³. Uproszczoną klasyfikację zagrożeń przedstawia tabela 1.

²³ Za: Art. 3 *Rozporządzenia w sprawie klasyfikacji*.

Tab. 1. **KLASYFIKACJA ZAGROŻEŃ STWARZANYCH PRZEZ SUBSTANCJE LUB MIESZANINY**

ZAGROŻENIA FIZYCZNE	ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA	ZAGROŻENIA DLA ŚRODOWISKA
<ul style="list-style-type: none"> MATERIAŁY WYBUCHOWE GAZY: ŁATWOPALNE, UTLENIAJĄCE, POD CIŚNIENIEM SUBSTANCJE CIEKŁE I STAŁE ŁATWOPALNE SUBSTANCJE I MIESZANINY SAMOREAKTYWNE SUBSTANCJE CIEKŁE I STAŁE PIROFORYCZNE SUBSTANCJE I MIESZANINY SAMONAGRZEWAJĄCE SIĘ SUBSTANCJE I MIESZANINY, KTÓRE W ZETKNIĘCIU Z WODĄ UWALNIAJĄ GAZY ŁATWOPALNE SUBSTANCJE CIEKŁE I STAŁE UTLENIAJĄCE NADTLLENKI ORGANICZNE 	<ul style="list-style-type: none"> OSTRO TOKSYCZNE; ŻRĄCE/DZIAŁAJĄCE DRAŻNIĄCO NA SKÓRĘ POWODUJĄCE POWAŻNE USZKODZENIE OCZU/DZIAŁAJĄCE DRAŻNIĄCO NA OCZY DZIAŁAJĄCE UCZULAJĄCO NA DROGI ODDECHOWE LUB SKÓRĘ DZIAŁAJĄCE MUTAGENNIE NA KOMÓRKI ROZRODCZE I SZKODLIWE NA ROZRODCZOŚĆ RAKOTWÓRCZE DZIAŁAJĄCE TOKSYCZNIE NA NARZĄDY DOCELOWE – STWARZAJĄCE NARAŻENIE JEDNORAZOWE I POWTARZALNE 	<ul style="list-style-type: none"> STWARZAJĄCE ZAGROŻENIE DLA ŚRODOWISKA WODNEGO STWARZAJĄCE ZAGROŻENIE DLA WARSTWY OZONOWEJ

Źródło: opracowanie własne na podstawie załącznika 1 do Rozporządzenia w sprawie klasyfikacji.

W przypadku środków niebezpiecznych w opakowaniach przeznaczonych do użytku konsumenckiego, przyjmuje się, że nie mogą one być szkodliwe w normalnych lub przewidywalnych warunkach stosowania²⁴. Za zasadny zatem można uznać wniosek, że skoro produkt (środek niebezpieczny w opakowaniu) został dopuszczony do obrotu, to – z definicji – nie może stwarzać zagrożenia fizycznego i dla zdrowia konsumentów. Substancje i mieszaniny uznaje się za niebezpieczne dla środowiska w przypadku:

- ich toksycznego działania na organizmy wodne, rośliny, zwierzęta, organizmy glebowe i pszczoły;
- powodowania długo utrzymujących się niekorzystnych zmian w środowisku (w tym w środowisku wodnym);
- stwarzania zagrożenia dla warstwy ozonowej²⁵.

²⁴ Za: Pkt. 12 preambuły do Rozporządzenia w sprawie detergentów i pkt. 8 preambuły do Rozporządzenia w sprawie kosmetyków.

²⁵ Za: § 29, 31 i 32 Rozporządzenia w sprawie SCM.

Analizowane substancje podlegają procedurze klasyfikacji, której celem jest określenie przynależności do poszczególnych kategorii. Klasyfikacja dokonywana jest przez:

- producenta dokonującego wprowadzenia – w przypadku substancji i mieszanin niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu;
- osobę dokonującą rejestracji – w przypadku substancji niebezpiecznych, które nie zostały wprowadzone do obrotu, ale regulacje przewidują obowiązek ich rejestracji;
- osobę dokonującą przekazania – w przypadku substancji niebezpiecznych, które nie zostały wprowadzone do obrotu, ale regulacje przewidują obowiązek przekazania informacji o nich²⁶.

Opakowania substancji i mieszanin niebezpiecznych wprowadzanych do obrotu powinny być odpowiednio oznakowane, w przypadku zaś mieszanin niebezpiecznych dostępnych dla ogółu społeczeństwa opakowania powinny zawierać informację o nominalnej ilości mieszaniny w opakowaniu²⁷.

W tym kontekście należy dodać, że odpady w rozumieniu *UO*²⁸ („każda substancja lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć, lub do których pozbycia się jest zobowiązany”²⁹) nie podlegają regulacjom dotyczącym substancjom i mieszaninom niebezpiecznym.

2.2. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako odpady opakowaniowe

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*³⁰, za środki niebezpieczne uznaje się substancje chemiczne i ich mieszaniny zaklasyfikowane – na podstawie regulacji zawartych w *USCM* i *Rozporządzenia w sprawie klasyfikacji* (patrz tabela 1) – jako bardzo (ostro) toksyczne (opcjonalnie: toksyczne), rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość lub niebezpieczne dla środowiska naturalnego (w tym środowiska wodnego; patrz wyżej). W przypadku środków niebezpiecznych przeznaczonych do użytku konsumenckiego dominują produkty zaklasyfikowane jako stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego³¹.

²⁶ Za: Art. 19 ust. 1 i 2 *USCM*.

²⁷ Za: Art. 20 ust. 1 i 5 *USCM*.

²⁸ Art. 4 ust. 2 *USCM* mówi o „przepisach o odpadach”.

²⁹ Za: Art. 2 ust. 1 pkt 6 *UO*.

³⁰ Za: Art. 8 ust. 14 pkt. A-b *UGO*.

³¹ Za: http://www.zdrowe-kosmetyki.pl/niebezpieczne_subst.php (dostęp na 14.07.2016) r.

Producent dokonujący wprowadzenia odpowiedzialny jest za większość aspektów związanych z zapewnieniem zagospodarowania odpadów opakowaniowych (w tym tych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych) powstałych wskutek prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, w tym za m.in.:

- organizację systemu zbierania i zapewnienie odzysku (w tym recyklingu) odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych;
- możliwość zlecenia wykonania poszczególnych czynności w zakresie zagospodarowania odpadami po środkach niebezpiecznych posiadaczowi odpadów³²;
- wniesienie opłaty produktowej³³ na rachunek bankowy prowadzony przez marszałka województwa w przypadku niezapewnienia odzysku (w tym recyklingu) odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych.

Należy dodać, że producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach może przystąpić do porozumienia zawartego pomiędzy organizacją samorządu gospodarczego i marszałka województwa, którego celem jest utworzenie i utrzymanie systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych³⁴.

W takim przypadku, organizacja samorządu gospodarczego:

- reprezentuje grupę producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach;
- zawiera z marszałkiem województwa porozumienie określające m.in.:
 - przewidziane do osiągnięcia poziomy odzysku i recyklingu;
 - sposób finansowania porozumienia;

³² *Posiadacz odpadów* – wytwórca odpadów lub osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej będąca w posiadaniu odpadów; domniemywa się, że władający powierzchnią ziemi jest posiadaczem odpadów znajdujących się na terenie danej nieruchomości (Art.3 ust.1 pkt 19 *UO*).

³³ *Opłata produktowa* – forma rozliczenia (przez producenta dokonującego wprowadzenia produktów w opakowaniach) obowiązku określonego w *UGO*, art.17, ust. 1 (Art.34, ust. 1 *UO*).

³⁴ Art. 25 ust. 2 *UGO*.

- podmioty uprawnione do kontroli realizacji porozumienia oraz sposób tej kontroli;
- przedstawia marszałkowi województwa i ministrowi właściwemu do spraw środowiska raport obejmujący informacje dotyczące funkcjonowania porozumienia.

W tym kontekście należy stwierdzić, że w przypadku gdy cele określone w porozumieniu nie zostaną osiągnięte w terminie, podmiotem obowiązany do wniesienia opłaty produktowej jest producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach i jest ona dwukrotnie większa, niż ta określona dla danego rodzaju opakowania w danym roku kalendarzowym³⁵.

Jednocześnie, ustawodawca zaprojektował szereg przepisów mających istotny wpływ na funkcjonowanie systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach. Wynikające z tych przepisów kompetencje i obowiązki poszczególnych interesariuszy opisane zostały poniżej.

W przypadku przedsiębiorcy prowadzącego odzysk (w tym recykling) lub unieszkodliwianie odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych:

- wystawianie odpowiednich dokumentów potwierdzających sposób przetworzenia odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych m.in. przekazującym odpady do odzysku (w tym recyklingu) i marszałkowi województwa;
- poddawanie się corocznemu audytowi, którego celem jest potwierdzenie wiarygodności danych zawartych w dokumentach, o których mowa powyżej.

W przypadku odpadów opakowaniowych pochodzących z gospodarstw domowych dokumenty potwierdzające odzysk (w tym recykling) wystawiane są przez przedsiębiorcę także innym podmiotom, w tym m.in.:

- gminom organizującym odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości lub przedsiębiorcom odbierającym odpady komunalne;

³⁵ Art. 25 ust. 10 UGO.

- operatorom PSZOK i RIPOK.

W przypadku marszałka województwa:

- informowanie ministra właściwego do spraw środowiska o porozumieniach zawartych z organizacjami samorządu gospodarczego;
- zamieszczanie treści porozumienia w Biuletynie Informacji Publicznej;
- prowadzenie ewidencji dokumentów potwierdzających sposób przetworzenia odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych;
- prowadzenie rachunku bankowego przeznaczonego do wnoszenia opłaty produktowej i przekazywanie zgromadzonych z tego tytułu środków finansowych Narodowemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- przeprowadzanie co najmniej raz na 3 lata kontroli przedsiębiorców prowadzących odzysk lub recykling odpadów opakowaniowych oraz wybranych producentów dokonujących wprowadzenia.

W przypadku ministra właściwego do spraw środowiska:

- określanie wzoru raportu obejmującego informacje dotyczące funkcjonowania porozumienia pomiędzy organizacją samorządu gospodarczego i marszałkiem województwa;
- określanie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych, poniżej których nie mogą zostać określone poziomy w porozumieniu pomiędzy organizacją samorządu gospodarczego i marszałkiem województwa.

Należy stwierdzić, że zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO* minister właściwy do spraw środowiska „może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje substancji chemicznych i ich mieszanin, których nie uznaje się za środki niebezpieczne, kierując się specyfiką tych środków oraz brakiem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska”³⁶. W kontekście definicji środków niebezpiecznych zawartych w *USCM* i *UGO* oraz regulacji UE, wydaje się, że to rozporządzenie może mieć znaczenie dla precyzyjnej delimitacji substancji chemicznych (i ich mieszanin) będących realnym zagrożeniem fizycznym oraz dla zdrowia i środowiska naturalnego oraz

³⁶ Art. 18 ust. 6 *UGO*.

produktów do użytku konsumenckiego, klasyfikowanych jako zagrażających środowisku naturalnemu (w tym środowisku wodnemu), które w trakcie użytkowania zmieniają klasyfikację (na przykład po rozcieńczeniu wodą) lub nie mają w ogóle kontaktu ze środowiskiem naturalnym (w tym środowiskiem wodnym).

Uproszczony schemat organizacji gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi przedstawia infografika 2.

Infografika 2. UPROSZCZONY SCHEMAT GOSPODAROWANIA ŚRODKAMI NIEBEZPIECZNYMI W OPAKOWANIACH W SYSTEMIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI

Źródło: opracowanie własne

2.3. Środki niebezpieczne w opakowaniach jako odpady komunalne

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UCPG*, środki niebezpieczne w opakowaniach klasyfikować można jako:

- *odpady niebezpieczne* – w przypadku odpadów po substancjach lub mieszaninach spełniających kryteria dotyczące zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego;
- *surowcowe frakcje odpadów komunalnych* – w przypadku odpadów powstałych z opakowań po zużytych środkach niebezpiecznych przeznaczonych do użytku konsumenckiego;
- *zmieszane odpady komunalne* – w przypadku, gdy właściciele nieruchomości nie prowadzą selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła” lub gdy gmina nie utworzyła (samodzielnie lub z innymi gminami) punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, do którego właściciele nieruchomości mogli dostarczyć odpady po substancjach lub mieszaninach spełniających kryteria dotyczące zagrożeń dla zdrowia i środowiska naturalnego.

Samorząd gminy odpowiedzialny jest za zagospodarowanie odpadów komunalnych wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy w tym m.in. za:

- organizację odbioru odpadów komunalnych, w tym zebranych przez właścicieli nieruchomości w sposób selektywny;
- tworzenie PSZOK w sposób zapewniający łatwy dostęp do nich dla wszystkich mieszkańców gminy i informowanie o zakresie ich działalności;
- zapewnienie odbioru wytworzonych przez właścicieli nieruchomości odpadów komunalnych wprost z nieruchomości oraz transport odpadów do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych (w tym przetwarzania odpadów powstałych po środkach niebezpiecznych).

Jednocześnie, ustawodawca zaprojektował szereg przepisów mających istotny wpływ na podejmowane przez gminy rozstrzygnięcia. Wynikające z tych przepisów kompetencje i obowiązki poszczególnych interesariuszy opisane zostały poniżej.

W przypadku województwa:

- delimitacja lokalnych rynków odbioru i przetwarzania odpadów komunalnych (regionów gospodarki odpadami wraz ze wskazaniem gmin wchodzących w skład konkretnego regionu);
- wskazanie instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytworzonych przez właścicieli nieruchomości, właściwej dla danego regionu gospodarki odpadami komunalnymi.

Uproszczony schemat organizacji gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi przedstawia infografika 3.

Infografika 3. UPROSZCZONY SCHEMAT GOSPODAROWANIA ŚRODKAMI NIEBEZPIECZNYMI W OPAKOWANIACH W SYSTEMIE GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Źródło: opracowanie własne

2.4. Podsumowanie

Po przeprowadzeniu analizy obowiązujących w Polsce kluczowych regulacji w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach, stwierdzić należy, co następuje.

- W Polsce, w łańcuchu logistycznym gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach, środki niebezpieczne w opakowaniach przeznaczone do użytku konsumenckiego (m.in. detergenty, chemia gospodarcza, kosmetyki) poddawane są zagospodarowaniu na podstawie:
 - *USCM* – jako substancje chemiczne;
 - *UGO* – jako środki niebezpieczne w opakowaniach;
 - *UCPG* – jako odpady komunalne.
- Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*, za środki niebezpieczne uznaje się substancje chemiczne i ich mieszaniny zaklasyfikowane – na podstawie regulacji zawartych w *USCM* i *Rozporządzenia w sprawie klasyfikacji* – jako bardzo (ostro) toksyczne (opcjonalnie: toksyczne), rakotwórcze, mutagenne, działające szkodliwie na rozrodczość lub niebezpieczne dla środowiska naturalnego. W przypadku środków niebezpiecznych przeznaczonych do użytku konsumenckiego dominują produkty zaklasyfikowane jako stwarzające zagrożenie dla środowiska wodnego.
- Producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach odpowiedzialny jest za większość aspektów związanych z zapewnieniem zagospodarowania odpadów opakowaniowych powstałych wskutek prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Może on także przystąpić do porozumienia zawartego pomiędzy organizacją samorządu gospodarczego i marszałkiem województwa, którego celem jest utworzenie i utrzymanie systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych.
- W przypadku, gdy cele określone w porozumieniu nie zostaną osiągnięte w terminie, podmiotem zobowiązanym do wniesienia opłaty

produktowej jest producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach i jest ona dwukrotnie większa, niż ta określona dla danego rodzaju opakowania w danym roku kalendarzowym.

- W przypadku zagospodarowania środków niebezpiecznych w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi, samorząd gminy odpowiedzialny jest za większość aspektów związanych z gospodarowaniem odpadami na swoim terenie, w tym za:
 - planowanie, organizację i zarządzanie gminnym systemem selektywnego zbierania odpadów, w tym odpadów opakowaniowych i środków niebezpiecznych w opakowaniach za pośrednictwem selektywnej zbiórki „u źródła” i punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
 - zagospodarowanie zmieszanych odpadów komunalnych w RIPOK.
- Minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje substancji chemicznych i ich mieszanin, których nie uznaje się za środki niebezpieczne, kierując się specyfiką tych środków oraz brakiem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska.

3. System gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce: kluczowe rozwiązania organizacyjne

Skutkiem zmiany systemu gospodarowania odpadami komunalnymi było objęcie nadzorem gminy wybranych ogniw łańcucha logistycznego gospodarowania odpadami (w tym gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach przeznaczonych do użytku konsumenckiego). Zaliczyć do nich należy odbiór i zagospodarowania odpadów wytwarzanych przez właścicieli nieruchomości zlokalizowanych na terenie gminy. W 2014. gminnymi systemami objętych było ponad 8,1 mln nieruchomości³⁷, przy czym budynków, w którym znajduje się przynajmniej jedno mieszkanie jest w Polsce ok. 6 mln³⁸.

W tym kontekście, warto także przypomnieć, że zgodnie z regulacjami zawartymi w *UO*, za odpady komunalne uznaje się „*odpady powstające w gospodarstwach domowych (...), a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych (...)*”³⁹. Oznacza to, że – ze względu na obowiązujące w polskim prawie definicje oraz przyjęte rozwiązania organizacyjne – dla wybranych frakcji odpadów (takich jak odpady opakowaniowe) zagospodarowanie odbywa się w głównej mierze za pośrednictwem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

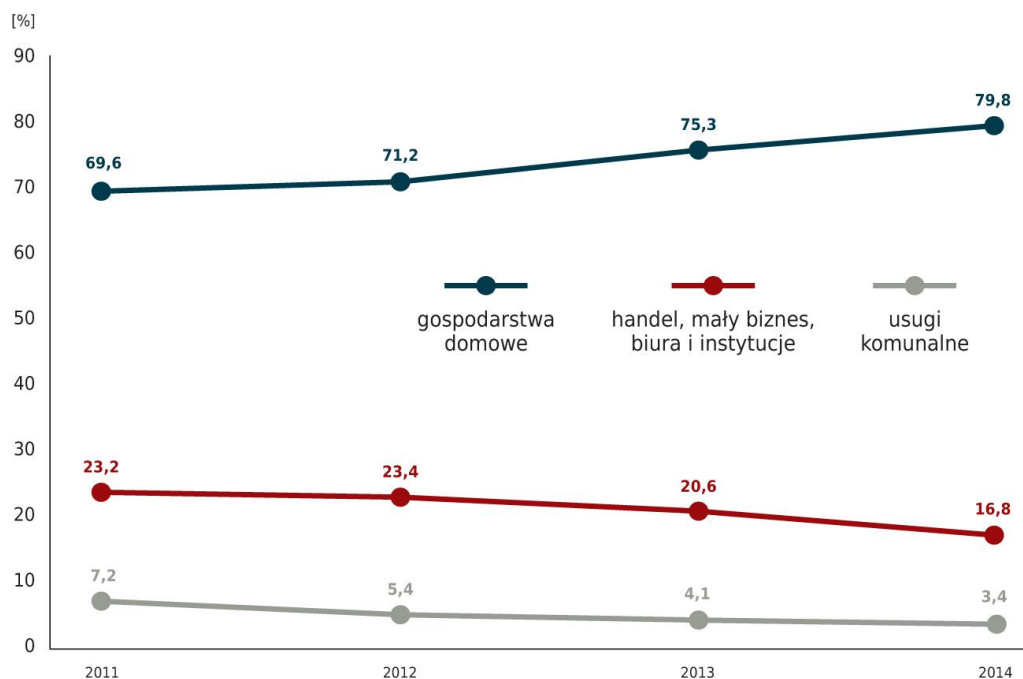
Ponadto, w 2014 r. ok. 80% odpadów komunalnych zostało wytworzonych przez gospodarstwa domowe, ok. 17% przez handel, mały biznes, biura i instytucje, zaś ok. 3% pochodziło z usług komunalnych. Zmianę ilości odpadów komunalnych pochodzących ze źródeł, o których mowa powyżej w dwóch kolejnych latach przed zmianą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w roku bazowym reformy i roku 2014 przedstawia wykres 1.

³⁷ Za: <https://legislacja.rcl.gov.pl/docs//515/12287427/12364432/12364433/dokument230221.pdf>. (dostęp na 10.07.2016 r.)

³⁸ Za: http://stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/L_zamieszk_budynki_nsp_2011.pdf. (dostęp na 10.07.2016 r.)

³⁹ Art. 3 ust. 1 pkt 7 *UO*.

Wykres 1. **ŹRÓDŁA POCHODZENIA ODPADÓW KOMUNALNYCH W POLSCE W LATACH 2011-2014**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS⁴⁰.

40

W analizowanym okresie, ilość odpadów pochodzących z gospodarstw domowych wzrosła o 10,2 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost o około 20%⁴¹), natomiast z handlu, małego biznesu, biur i instytucji oraz usług komunalnych spadła odpowiednio o 6,4 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano spadek o około 24%) i 3,8 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano spadek o około 50%)⁴².

⁴⁰ Dane za lata 2011 i 2012 dla pozycji „Handel, mały biznes, biura i instytucje” oraz „Usługi komunalne” mają charakter szacunkowy.

⁴¹ Wartości zmian opisywane za pomocą punktów procentowych nie są tożsame z wartościami wyrażającymi zmiany wagowe w danych kategoriach. Należy zaznaczyć, że zmiennymi determinującymi kształt trendów przedstawionych na wykresie są wartości mas odpadów komunalnych w ujęciu ogólnym, które są różne dla poszczególnych lat prezentowanych na wykresie, a w odniesieniu do których oblicza się udziały procentowe dla każdej z kategorii – dlatego też, uznano za stosowne zaprezentowanie zmian przy użyciu dwóch wskaźników: punktu procentowego oraz ujęcia procentowego przyrostu lub spadku masy odpadów komunalnych w danej kategorii (źródła pochodzenia odpadów komunalnych).

⁴² Dane dotyczące wymiaru wagowego zostały opracowane na podstawie danych GUS i mają charakter szacunkowy.

Oznacza to, że gospodarstwa domowe uważa się za dominujące źródło pochodzenia odpadów komunalnych i tendencja ta umocniła się po przeprowadzeniu zmiany systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w 2013 r. W tym kontekście warto zauważyć, że odpady pochodzące z gospodarstw domowych są zagospodarowywane na podstawie regulacji zawartych w *UCPG* jako wytwarzane przez „właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy”⁴³.

3.1. Środki niebezpieczne w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi

Z punktu widzenia przedmiotu analizy, do kluczowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach, w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi zaliczyć należy konieczność:

- organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych;
- zapewnienia odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań, w których znajdowały się środki niebezpieczne wprowadzone do obrotu.

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO* (patrz wyżej), realizację obowiązku organizacji systemu zbierania i zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych, producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach zapewnia samodzielnie lub poprzez przystąpienie do porozumienia zawartego pomiędzy organizacją samorządu gospodarczego i marszałkiem województwa.

W skali kraju zostało zawartych 10 porozumień, w tym:

- jedno w województwie łódzkim;
- jedno w województwie małopolskim;
- pięć w województwie mazowieckim;
- trzy w województwie śląskim.

⁴³ Art. 6c ust.1 *UCPG*.

Ich przedmiotem jest m.in.:

- zbieranie, transport, odzysk (unieszkodliwianie) odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych w sposób umożliwiający osiągnięcie co najmniej rocznych minimalnych poziomów odzysku i recyklingu;
- realizacja obowiązku odzysku (recyklingu) ciężącego na producencie dokonującym wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach;
- raportowanie o masie opakowań wprowadzonych do obrotu przez producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach;
- zbiorcze rozliczanie wprowadzających środki niebezpieczne w opakowaniach;
- prowadzenie ewidencji (składanie, przechowywanie, wnioskowanie, przekazywanie) DPR, DPO, KPO⁴⁴, KEO⁴⁵;
- informowanie producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach o osiągniętych indywidualnie poziomach odzysku (recyklingu).

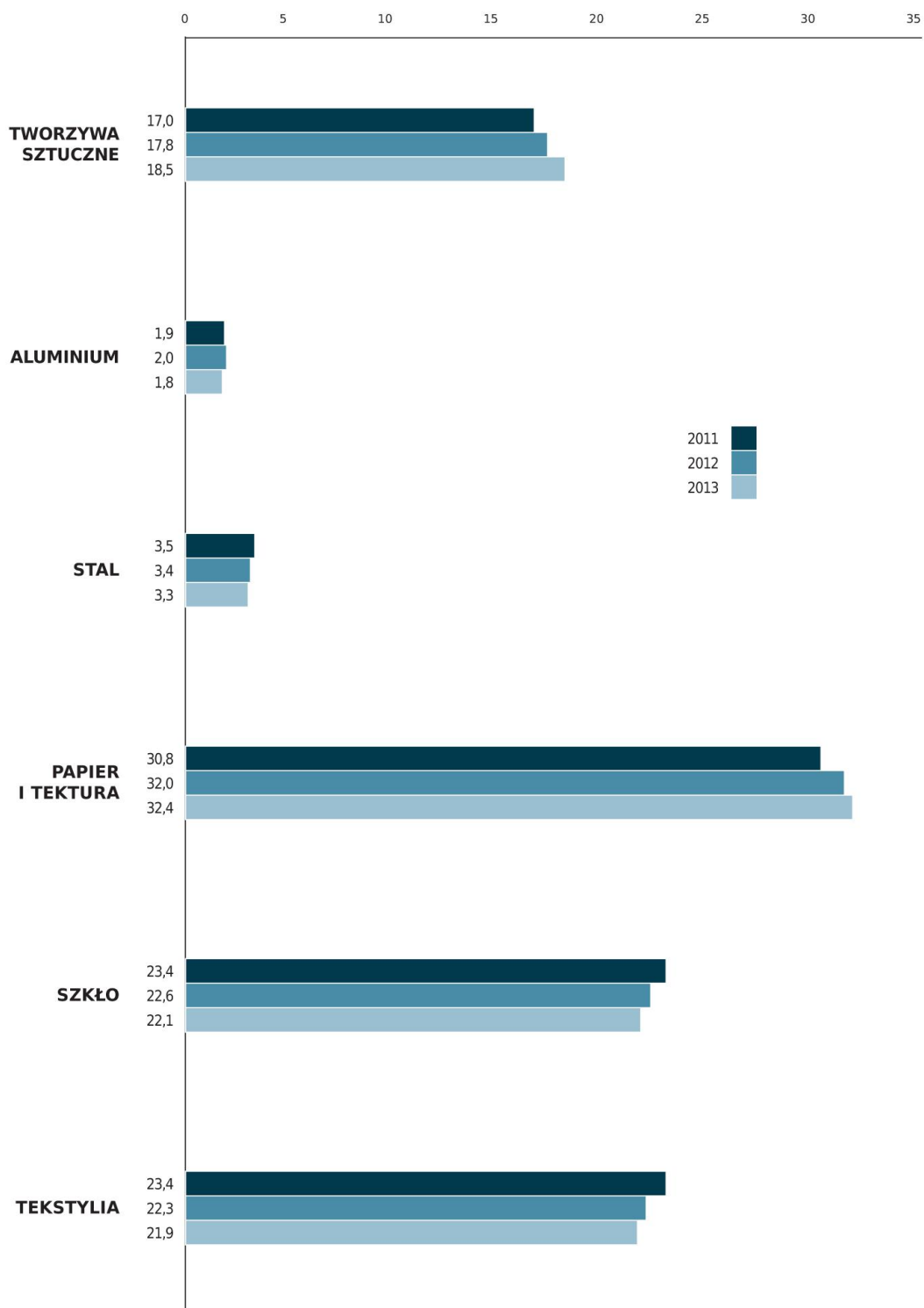
Informacje dotyczące porozumień zawiera załącznik 1.

Należy dodać, że *UGO* weszła w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Strukturę rodzaju opakowań, z których powstały opakowania w latach poprzedzających implementację analizowanych rozwiązań organizacyjnych przedstawia wykres 2.

⁴⁴ Karta przekazania odpadów.

⁴⁵ Karta ewidencji odpadów.

Wykres 2. **STRUKTURA RODZAJU OPAKOWAŃ, Z KTÓRYCH POWSTAŁY ODPADY OPAKOWANIOWE W LATACH 2011-2013**

Źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji KPGO.

W latach 2011-2013 udział odpadów opakowaniowych powstałych z produktów w opakowaniach z:

- tworzyw sztucznych wzrósł o 1,5 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost o ok. 14%);
- aluminium spadł o 0,1 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano jednak wzrost o ok. 1%);
- stali spadł o 0,2 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano spadek o ok. 0,4%);
- papieru i tektury wzrósł o 1,6 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost o ok. 10%);
- szkła spadł o 1,3 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano spadek o ok. 1%).

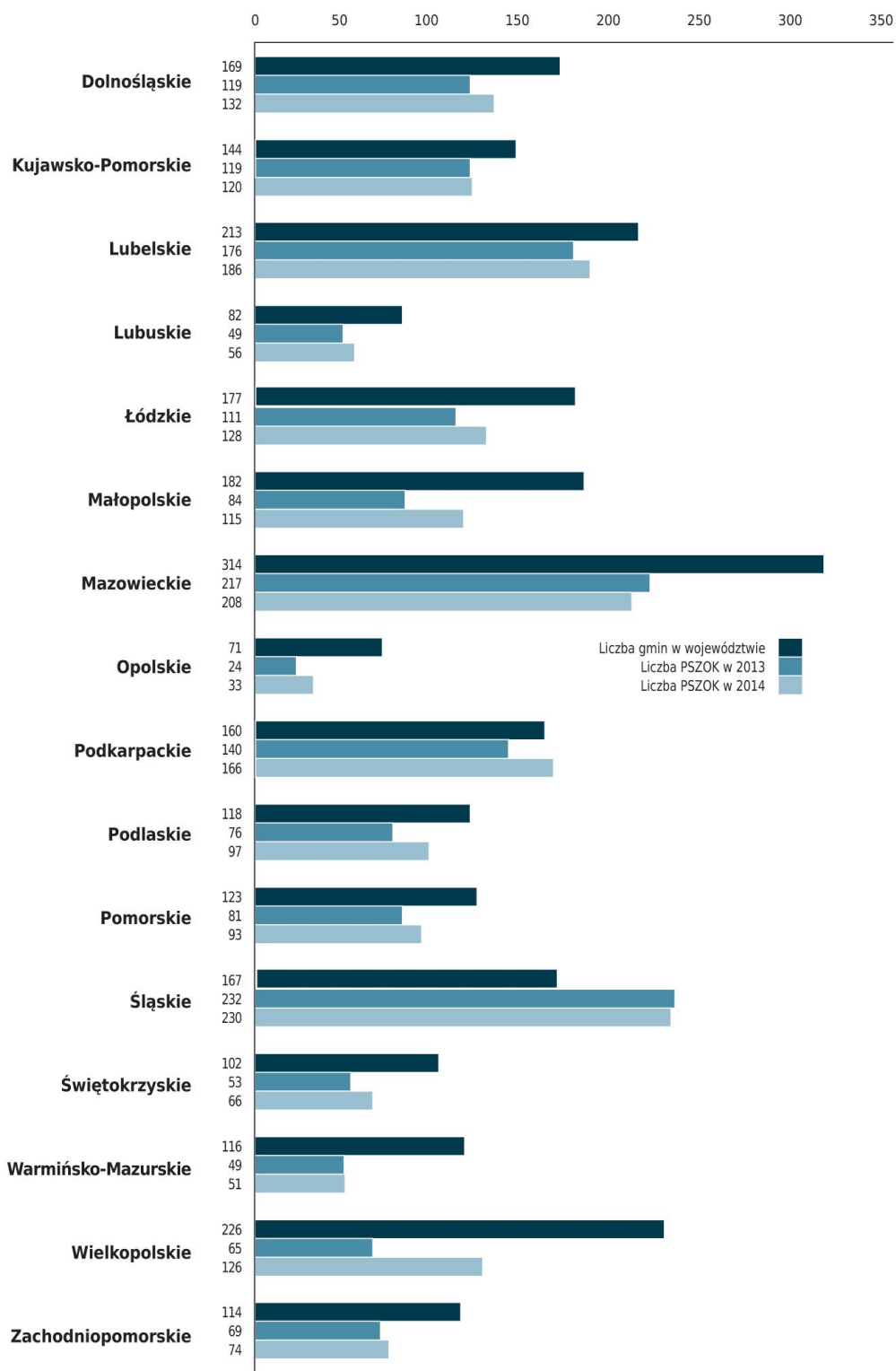
3.2. Środki niebezpieczne w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi

Z punktu widzenia przedmiotu analizy, do kluczowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi zaliczyć należy konieczność:

- organizacji PSZOK – w przypadku zakwalifikowania środków niebezpiecznych w opakowaniach jako odpadów niebezpiecznych, ze względu na zawartość;
- ustanowienia odpowiedniej metody selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła” – w przypadku traktowania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych jako surowcowych frakcji odpadów komunalnych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale), ze względu na opakowanie, nie zaś zawartość;
- zapewnienia przetworzenia odpadów w RIPOK – w przypadku, gdy odpady opakowaniowe powstałe z opakowań po środkach niebezpiecznych znajdują się w zmieszanych odpadach komunalnych.

W 2014 r. istniało w Polsce 1881 PSZOK, co stanowiło ok. 76% w odniesieniu do liczby gmin. W roku bazowym reformy było to odpowiednio: 1664 PSZOK i ok. 67%. Liczbę PSZOK w roku bazowym reformy i w roku 2014 oraz liczbę gmin w poszczególnych województwach przedstawia wykres 3.

Wykres 3.

**LICZBA PUNKTÓW SELEKTYWNEGO ZBIERANIA ODPADÓW
KOMUNALNYCH (PSZOK) W POLSCE W LATACH 2013-2014**

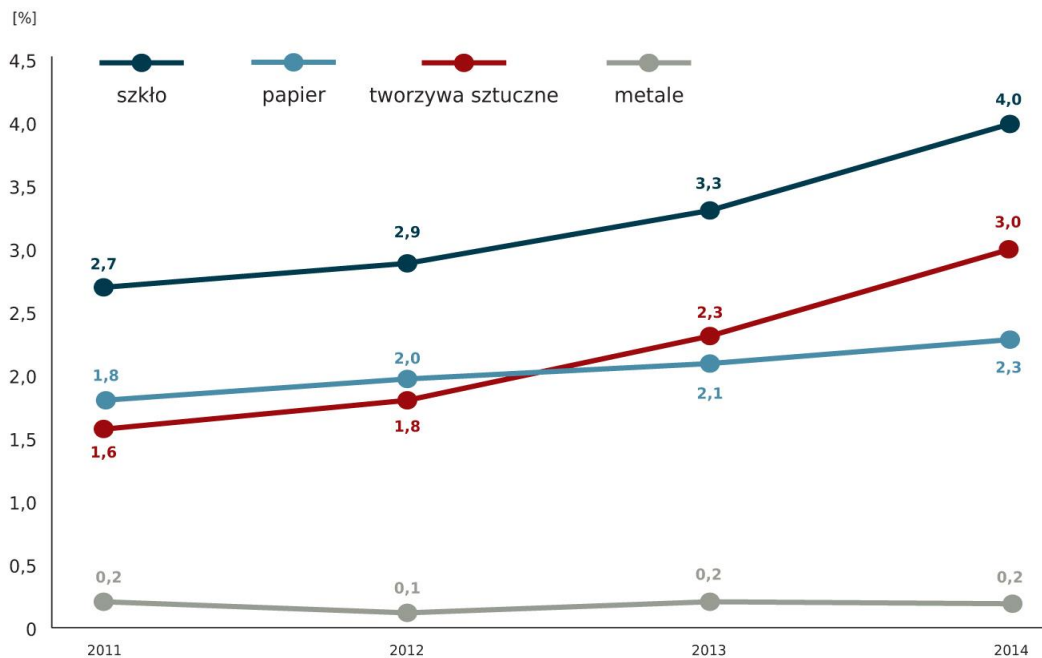
Źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji KPGO.

W 2014 r. najwyższy odsetek liczby PSZOK w odniesieniu do liczby gmin odnotowano w województwach: śląskim (ok. 138%), podkarpackim (ok. 104%) i lubelskim (ok. 87%). Największy wzrost liczby PSZOK r/r odnotowano w województwach: wielkopolskim (ok. 94%), opolskim (ok. 38%) i małopolskim (ok. 35%). Warto zwrócić uwagę, że w województwie mazowieckim nastąpił spadek liczby PSZOK r/r o ok. 4%.

W przypadku zakwalifikowania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych jako surowcowych frakcji odpadów komunalnych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale), ze względu na opakowanie, nie zaś ze względu na zawartość, trafiają one do pojemników, zgodnie w ustaloną przez gminę metodą selektywnej zbiórki.

Zmianę odsetka selektywnie zebranych odpadów opakowaniowych w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych w dwóch kolejnych latach przed zmianą systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w roku bazowym reformy i roku 2014 przedstawia wykres 4.

Wykres 4. **WYBRANE FRAKCJE ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W OGÓLNEJ MASIE ODEBRANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH W LATACH 2011-2014**

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W latach 2011-2014 udział odpadów opakowaniowych w ogólnej masie odebranych odpadów komunalnych, w przypadku:

- tworzyw sztucznych wzrósł o 1,4 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost o ok. 173%);
- metali utrzymał się na niezmiennym poziomie (w wymiarze wagowym zanotowano jednak wzrost o ok. 67%);
- papieru i tektury wzrósł o 0,5 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost ok. 148%);
- szkła wzrósł o 1,3 p.p. (w wymiarze wagowym zanotowano wzrost ok. 94%)⁴⁶.

Rok 2014, który był pierwszym pełnym rokiem po zmianie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, przyniósł umocnienie powyższych tendencji.

W tym kontekście warto stwierdzić, że do dominujących, gminnych systemów selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych należą⁴⁷:

- gromadzenie w osobnych urządzeniach⁴⁸: 1) papieru, 2) szkła i 3) pozostałych surowcowych frakcji odpadów, takich jak tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale;
- gromadzenie w osobnych urządzeniach: 1) szkła i 2) pozostałych surowcowych frakcji odpadów, takich jak papier, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale;
- gromadzenie wszystkich surowcowych frakcji odpadów w jednym urządzeniu (tzw. „suche”).

Oznacza to, że przynajmniej w ostatnim z przypadków („suche”), odpady opakowaniowe powstałe z opakowań po środkach niebezpiecznych – zamiast do instalacji do odzysku (unieszkodliwiania) opakowań po środkach niebezpiecznych – trafić mogą do instalacji przetwarzania odpadów komunalnych. Skład morfologiczny zmieszanych odpadów komunalnych dostarczanych do RIPOK przedstawia wykres 5⁴⁹.

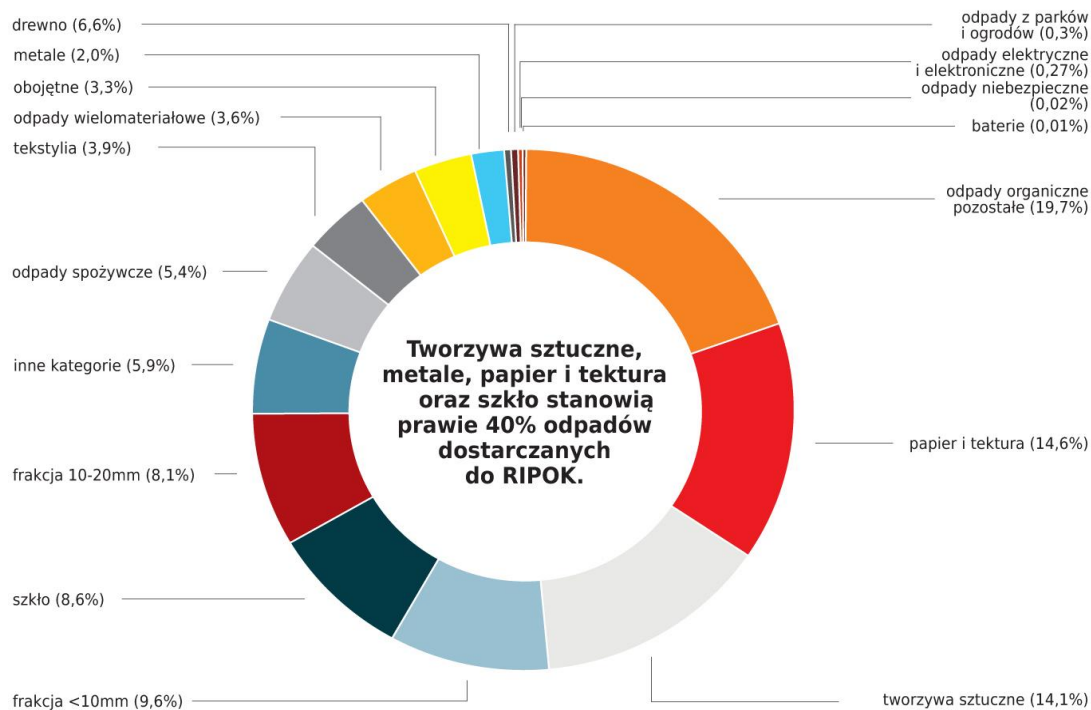
⁴⁶ Dane dotycząc wzrostów wagowych poszczególnych frakcji opracowano na podstawie danych GUS.

⁴⁷ Więcej na ten temat: Tomasz Styś, Robert Foks, Paweł Zieliński, „Rynek gospodarowania odpadami opakowaniowymi w Polsce. Wybrane regulacje i ich implementacja”, Warszawa, wrzesień 2015.

⁴⁸ Pojemnik stały lub worek.

⁴⁹ Należy stwierdzić, że prezentowana na wykresie morfologia odpadów komunalnych ma charakter szacunkowy. Pochodzi bowiem z badania 20 instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania

Wykres 5. **SKŁAD MORFOLOGICZNY ZMIESZANYCH ODPADÓW KOMUNALNYCH DOSTARCZANYCH DO RIPOK**

Źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji KPGO.

3.3. Podsumowanie

Po przeprowadzeniu analizy kluczowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce, należy stwierdzić, co następuje.

- Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UO*, za odpady komunalne uznaje się „odpady powstające w gospodarstwach domowych (...), a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych (...)”⁵⁰. Oznacza to, że – ze względu na obowiązujące w polskim prawie definicje oraz przyjęte rozwiązania organizacyjne –

odpadów w 2015 r. (patrz aktualizacja Krajowego planu gospodarki odpadami z dnia 17 września 2015 r.). Od 2008 r. nie prowadzono kompleksowych badań składu morfologicznego odpadów komunalnych.

⁵⁰ Art. 3 ust. 1, pkt 7 *UO*.

dla wybranych frakcji odpadów (takich jak odpady opakowaniowe) zagospodarowanie odbywa się w głównej mierze za pośrednictwem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

- Do kluczowych rozwiązań organizacyjnych w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w systemie gospodarowania odpadami komunalnymi zaliczyć należy konieczność:
 - organizacji PSZOK – w przypadku zakwalifikowania środków niebezpiecznych w opakowaniach jako odpadów niebezpiecznych, ze względu na zawartość;
 - ustanowienia odpowiedniej metody selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła” – w przypadku traktowania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych jako surowcowych frakcji odpadów komunalnych (papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale), ze względu na opakowanie, nie zaś zawartość;
 - zapewnienia przetworzenia odpadów w RIPOK – w przypadku, gdy odpady opakowaniowe powstałe z opakowań po środkach niebezpiecznych znajdują się w zmieszanych odpadach komunalnych.

- W 2014 r. istniało w Polsce 1881 PSZOK, co stanowiło 75,9% w odniesieniu do liczby gmin. W roku bazowym reformy było to odpowiednio: 1664 PSZOK i 67,1%. Tworzywa sztuczne, metale, papier i tektura oraz szkło stanowią jednocześnie prawie 40% odpadów dostarczanych do RIPOK.

- W skali kraju zostało zawartych 10 porozumień pomiędzy organizacjami samorządu gospodarczego i marszałkami województw, odpowiedzialnych za realizację obowiązku organizacji systemu zbierania i zapewnienie odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych:
 - jedno w województwie łódzkim;
 - jedno w województwie małopolskim;
 - pięć w województwie mazowieckim;
 - trzy w województwie śląskim.

4. System gospodarowania odpadami – wyzwania

20 czerwca 2016 r. Rada UE przyjęła wnioski w sprawie planu działań UE na rzecz implementacji pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym⁵¹. Jednym z nich jest przyjęcie i wsparcie celów określonych 2 grudnia 2015 r. przez KE w *Komunikacie Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Społeczno-Ekonomicznego i Komitetu Regionów „Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym”*⁵². Oznacza to konieczność jednoczesnej realizacji:

- celów krótkookresowych (do 2020 r.) związanych z gospodarowaniem odpadami;
- celów długookresowych (do 2030 r.), w tym implementacji agendy zmian regulacyjnych i organizacyjnych (finansowych) związanych z pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym.

Za kluczową kwestię uznać zatem należy zarządzanie procesem zmiany organizacyjnej polegające m.in. na równoczesnym wprowadzaniu usprawnień (realizacja celów krótkookresowych) i transformacji gospodarki odpadami z dotychczasowego modelu na model cyrkularny (realizacja celów długookresowych).

4.1. Wyzwania krótkookresowe (do 2020 r.)

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO* jednym z celów krótkookresowych systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi jest zapewnienie przez producentów dokonujących wprowadzenia produktów w opakowaniach 61% odzysku i 56% recyklingu odpadów opakowaniowych (w tym pochodzących z gospodarstw domowych) takiego samego rodzaju jak opakowania, w których wprowadzili produkty⁵³.

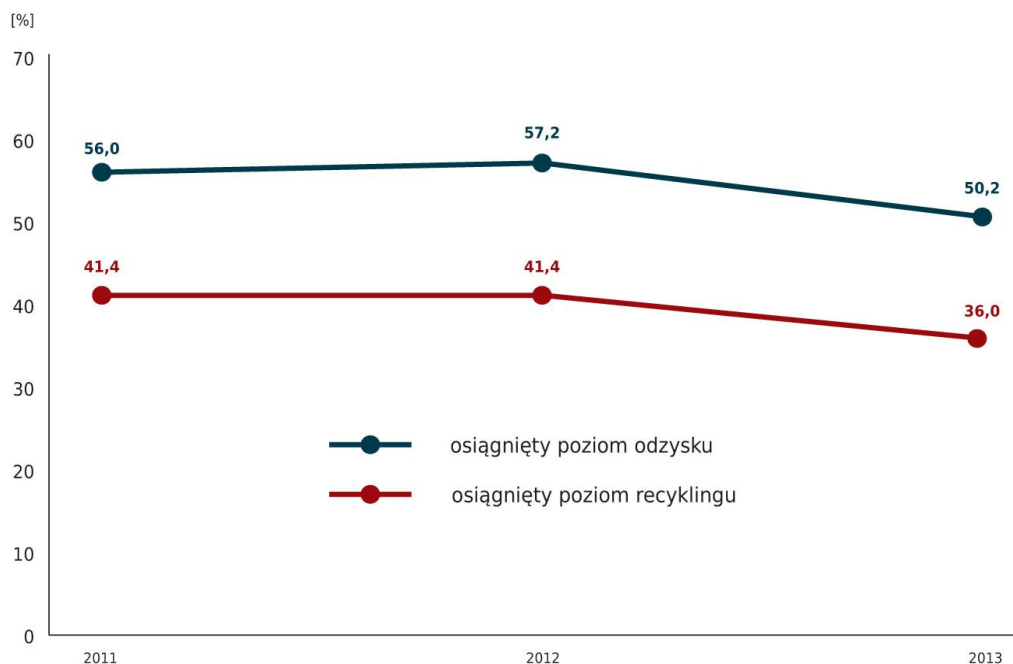
Osiągnięte w latach 2011-2013 poziomy odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych przedstawia wykres 6.

⁵¹ Za: <http://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2016/06/20-envi-conclusions-circular-economy/> (dostęp na 26.06.2016 r.).

⁵² COM (2015) 614 final z dnia 2 grudnia 2015 r.

⁵³ Art. 20 ust.1 *UGO*.

Wykres 6. OSIĄGNIĘTE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH W LATACH 2011 - 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie aktualizacji KPGO.

Należy zauważyć, że w analizowanym okresie zanotowano spadek poziomu odzysku o 5,8 p.p., zaś recyklingu o 5,4 p.p., i to pomimo możliwości „przenoszenia nadwyżek”⁵⁴ odzysku i recyklingu pomiędzy latami sprawozdawczymi – co dopuszczały regulacje obowiązujące przez wejściem w życie *UGO*.

Należy również stwierdzić, że instytucjonalizacja systemu porozumień zawieranych przez marszałków województw i organizacje samorządu gospodarczego w celu organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych (2014 r.) zbiegła się w czasie ze zmniejszającą się dynamiką osiąganym poziomów odzysku i recyklingu (patrz wykres 6) oraz niedostosowania infrastruktury potrzebnej do realizacji celów ekologicznych systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach.

⁵⁴ Przed 2015 r. producenci, którzy osiągnęli w danym roku kalendarzowym wyższy niż wymagany poziom odzysku lub recyklingu mogli rozliczyć nadwyżkę w sprawozdaniu w roku następnym.

Informacje dotyczące możliwości przetwarzania środków niebezpiecznych w opakowaniach przedstawia załącznik 2.

W 2015 r. organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące grupy producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach osiągnęły (zbiorczo) poziom 5,61% odzysku (z wyłączeniem recyklingu) – przy wymaganych prawem 10% – oraz poziom 6,47% recyklingu – przy wymaganych prawem 0%⁵⁵. Porównanie obowiązujących i osiągniętych przez organizacje samorządu gospodarczego poziomów odzysku i recyklingu przedstawia tabela 2.

Tab. 2. PORÓWNANIE POZIOMÓW ODZYSKU (RECYKLINGU) OBOWIĄZUJĄCYCH I OSIĄGNIĘTYCH PRZEZ ORGANIZACJE SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO W 2015 R.

RODZAJ OPAKOWANIA PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WEDŁUG RODZAJU MATERIAŁU Z:	PRZEWIDYWANY W POROZU- MIENIU POZIOM		OSIĄGNIĘTY POZIOM	
	ODZYSK [%] Z WYŁĄCZENIEM RECYKLINGU	RECYKLING [%]	ODZYSK [%] Z WYŁĄCZENIEM RECYKLINGU	RECYKLING [%]
TWORZYWA SZTUCZNEGO	10	0	1,78 - 10,07	0,00 - 10,04
ALUMINIUM	10	0	0,00 - 13,82	0,00 - 10,04
STALI (W TYM BLACHY STALOWEJ)	10	0	0,00 - 14,58	0,00 - 12,44
PAPIERU I TEKTURY	10	0	0,00 - 13,93	0,00 - 10,04
SZKŁA	10	0	0,00 - 10,70	0,00 - 10,04
DREWNA	10	0	0,00 - 10,36	0,00 - 10,04

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zbiorczego zestawienia informacji dotyczącego funkcjonowania porozumień zawieranych pomiędzy izbami gospodarczymi a marszałkami województw za 2015 rok zgodnie z raportami przesłanymi przez izby na podstawie art. 26 ust. 4. ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

W tym kontekście warto zwrócić uwagę na fakt, że w przypadku jednej z organizacji samorządu gospodarczego poziom odzysku i recyklingu odpowiadał dokładnie poziomom określonym w *Rozporządzeniu w sprawie*

⁵⁵ Za: Zbiorcze zestawienie informacji dotyczącej funkcjonowania porozumień zawieranych pomiędzy izbami gospodarczymi a marszałkami województw za 2015 rok zgodnie z raportami przesłanymi przez izby na podstawie art. 26 ust. 4. ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi.

minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu (10% odzysku i 0% recyklingu przy wymaganych 10% odzysku i 0% recyklingu)⁵⁶. W innym przypadku poziomy odzysku i recyklingu były sobie równe (10,4%)⁵⁷. W obydwu opisywanych przypadkach – równo dla wszystkich rodzajów opakowań bez wyjątku.

W 2016 r. – w celu osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu zgodnie z obowiązującymi w Polsce regulacjami i licząc od faktycznie osiągniętych poziomów w 2015 r. – organizacje samorządu gospodarczego obowiązane będą osiągnąć wzrost poziomu odzysku średnio o ponad 250% r/r i recyklingu średnio o ok. 67% r/r. Minimalne poziomy odzysku i recyklingu dla opakowań po środkach niebezpiecznych w latach 2016-2020 przedstawia tabela 3.

Tab. 3. MINIMALNE ROCZNE POZIOMY ODZYSKU I RECYKLINGU DLA OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH, W POSZCZEGÓLNYCH LATACH, PONIŻEJ KTÓRYCH NIE MOGĄ ZOSTAĆ OKREŚLONE POZIOMY W POROZUMIENIU Z MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA W LATACH 2016 - 2020

RODZAJ OPAKOWANIA PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WEDŁUG RODZAJU MATERIAŁU Z:	2016		2017		2018		2019		2020	
	ODZYSK [%]	RECY- KLING [%]	ODZYSK [%]	RECY- KLING [%]	ODZYSK [%]	RECY- KLING [%]	ODZYSK [%]	RECY- KLING [%]	ODZYSK [%]	RECY- KLING [%]
TWORZYWA SZTUCZNEGO	20	8	30	12	40	15	56	18	61	23,5
ALUMINIUM	20	10	30	20	40	30	56	40	61	51
STALI (W TYM BLACHY STALOWEJ)	20	10	30	20	40	30	56	40	61	51
PAPIERU I TEKTURY	20	15	30	25	40	35	56	48	61	61
SZKŁA	20	15	30	25	40	35	56	48	61	61
DREWNA	20	7	30	9	40	11	56	13	61	16
OPAKOWAŃ WIELOMA- TERIAŁOWYCH ⁵⁸	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

Źródło: Rozporządzenie w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu.

⁵⁶ Tamże, s. 9.

⁵⁷ Tamże, s. 9.

Oznacza to także, że w latach 2017-2020, w przypadku:

- tworzywa sztucznego – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 96%;
- aluminium – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 155%;
- stali (w tym blachy stalowej) – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 155%;
- papieru i tektury – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 144%;
- szkła – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 144%.

4.2. Wyzwania długookresowe (do 2030 r.)

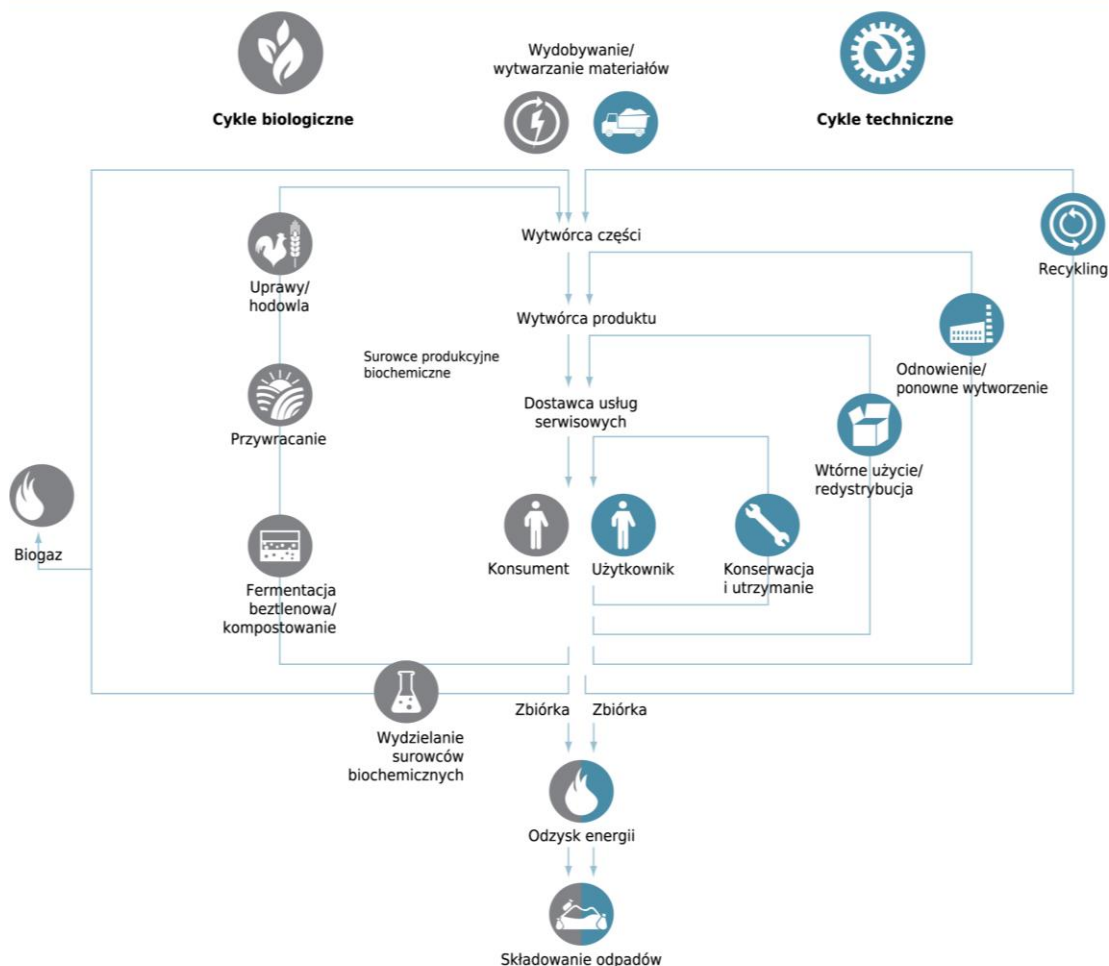
Z punktu widzenia przedmiotu analizy, do najważniejszych celów długookresowych – zawartych w pakiecie gospodarki o obiegu zamkniętym – zaliczyć należy osiągnięcie poziomu:

- 65% recyklingu wytwarzanych odpadów komunalnych;
- 75% recyklingu wytwarzanych odpadów opakowaniowych;
- 10% składowania wytwarzanych odpadów komunalnych (w tym całkowity zakaz składowania odpadów zebranych selektywnie)⁵⁸.

Uproszczony schemat organizacji systemu gospodarowania odpadami o obiegu zamkniętym przedstawia infografika 4.

⁵⁸ Wnioski ustawodawcze Komisji Europejskiej do Parlamentu Europejskiego i Rady: COM(2015) 595 final oraz COM(2015) 596 final.

Infografika 4. UPROSZCZONY SCHEMAT GOSPODARKI ODPADAMI O OBIEGU ZAMKNIĘTYM

Źródło: opracowanie własne na podstawie koncepcji The Ellen MacArthur Foundation

Pakiet gospodarki o obiegu zamkniętym zakłada także zmiany w wybranych dyrektywach UE o charakterze regulacyjnym i organizacyjnym, w tym m.in.:

- w projekcie nowelizacji *Dyrektywy ramowej o odpadach* zakłada zmianę:
 - **definicji odpadów komunalnych** – polegającą na kwalifikowaniu do tej kategorii odpadów zmieszanych i zebranych selektywnie w gospodarstwach domowych, w innych źródłach (jeśli odpady te porównywalne są do odpadów pochodzących z gospodarstw domowych pod względem charakteru, składu i ilości) oraz na placach miejskich i ulicach⁵⁹;

⁵⁹ Artykuł 1, ust. 2, pkt a), Wniosek KE ws. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów, COM (2015) 595 final.

- **modelu rozszerzonej odpowiedzialności producenta** – polegającą na wyraźnym określeniu przez państwo ról i obowiązków m.in. producentów dokonujących wprowadzenia produktów w opakowaniach i władz lokalnych oraz na tym, by wysokość wkładów finansowych płaconych przez producentów opierała się na zoptymalizowanych kosztach usług świadczonych przez podmioty publiczne w przypadku, gdy są one odpowiedzialne za realizację zadań operacyjnych na rzecz systemów rozszerzonej odpowiedzialności producenta⁶⁰;
- w projekcie nowelizacji *Dyrektywy opakowaniowej* zakłada ustanowienie:
 - **systemu kontroli jakości i identyfikowania odpadów opakowaniowych** – zapewniający wiarygodność i dokładność gromadzonych danych na temat odpadów opakowaniowych poddanych recyklingowi⁶¹.

W przypadku organizacji systemu gospodarowania odpadami w Polsce oznaczać to będzie konieczność m.in.:

- przeprowadzenia analizy i oceny obowiązujących regulacji oraz istniejących rozwiązań instytucjonalnych pod kątem zgodności z pakietem gospodarki o obiegu zamkniętym i możliwości realizacji celów („efektywności systemu”) w nim zawartych;
- dokonania ponownej delimitacji zadań (ról organizacyjnych) pomiędzy interesariuszami systemów gospodarowania odpadami: komunalnymi i opakowaniowymi⁶²;
- modyfikacji istniejącego dotychczas systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi w oparciu o obrót DPO i DPR – w kierunku stopniowego przejmowania przez producenta dokonującego wprowadzenia produktów do obrotu odpowiedzialności (organizacyjnej i finansowej) za faktyczne zrealizowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami.

⁶⁰ Artykuł 1, ust. 8, Wniosek KE ws. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę 2008/98/WE w sprawie odpadów, COM (2015) 595 final.

⁶¹ Artykuł 1, ust. 4, Wniosek KE ws. Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającej dyrektywę

94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych, COM (2015) 596 final.

⁶² Dotyczy to także m.in. gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

4.3. Podsumowanie

Po przeprowadzeniu analizy wyzwań w zakresie gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce, stwierdzić należy, co następuje.

- W związku z przyjęciem przez Radę UE wniosków w sprawie planu działań UE na rzecz implementacji pakietu dotyczącego gospodarki o obiegu zamkniętym, za kluczową kwestię uznać zatem należy zarządzanie procesem zmiany organizacyjnej polegające m.in. na równoczesnym wprowadzaniu usprawnień (realizacja celów krótkookresowych) i transformacji gospodarki odpadami z dotychczasowego modelu na model cyrkularny (realizacja celów długookresowych).
- Implementacja – na mocy regulacji zawartych w *UOG* – nowych rozwiązań instytucjonalnych (możliwości zawierania porozumień pomiędzy organizacjami samorządu gospodarczego i marszałkami województw w celu organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych) została przeprowadzona w sytuacji spadku poziomów odzysku i recyklingu (patrz wykres 6) oraz niedostosowania infrastruktury potrzebnej do realizacji celów ekologicznych systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach (patrz załącznik 2).
- W 2015 r. organizacje samorządu gospodarczego, reprezentujące grupy producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach, osiągnęły (zbiorczo) poziom 5,61% odzysku (z wyłączeniem recyklingu) – przy wymaganych prawem 10% – oraz poziom 6,47% recyklingu – przy wymaganych prawem 0%.
- W 2016 r. – w celu osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu zgodnie w obowiązującymi w Polsce regulacjami – organizacje samorządu gospodarczego obowiązane będą osiągnąć wzrost poziomu odzysku o ponad 250% r/r/ i recyklingu średnio o ok. 67% r/r, zaś w latach 2017-2020 w przypadku:

- tworzywa sztuczne – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 96%;
 - aluminium – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 155%;
 - stali (w tym blachy stalowej) – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 155%;
 - papieru i tektury – poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 144%;
 - szkła poziom odzysku wzrosnąć powinien o 103%, zaś recyklingu o 144%.
- Implementacja pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym – w przypadku organizacji systemu gospodarowania odpadami w Polsce – oznaczać będzie konieczność m.in.:
 - przeprowadzenia analizy i oceny obowiązujących regulacji oraz istniejących rozwiązań instytucjonalnych pod kątem zgodności z pakietem gospodarki o obiegu zamkniętym i możliwości realizacji celów („efektywności systemu”) w nim zawartych;
 - dokonania ponownej delimitacji zadań (ról organizacyjnych) pomiędzy interesariuszami systemów gospodarowania odpadami: komunalnymi i opakowaniowymi⁶³;
 - modyfikacji istniejącego dotychczas systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi w oparciu o obrót DPO i DPR – w kierunku stopniowego przejmowania przez producenta dokonującego wprowadzenia produktów do obrotu odpowiedzialności (organizacyjnej i finansowej) za faktyczne zrealizowanie działań w zakresie gospodarowania odpadami.

⁶³ Dotyczy to także m.in. gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym.

5. Wnioski i rekomendacje

Po przeprowadzeniu identyfikacji kluczowych aspektów związanych z organizacją systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach w Polsce oraz rozpoznaniu możliwości realizacji stawianych przed nim celów, wynikających z:

- zobowiązań Polski jako kraju członkowskiego UE;
- wyzwań związanych z przyjętym przez KE pakietem dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym;

stwierdzić należy co następuje.

5.1. Wnioski

- **Niespójność systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach.**

Wskutek zmiany systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Polsce, w systemie zagospodarowania środków niebezpiecznych w opakowaniach pojawił się nowy podmiot – samorząd gminy. W związku z tym – w łańcuchu logistycznym gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach (wprowadzenie środka niebezpiecznego do obrotu – nabycie środka niebezpiecznego jako produktu rynkowego – wytworzenie odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych – odbiór odpadów – odzysk i recykling/utylizacja) – ich zagospodarowanie odbywa się w trzech niezależnych od siebie systemach jako:

- wybranych substancji chemicznych – zgodnie z regulacjami zawartymi w *USCM*;
- opakowań po środkach niebezpiecznych – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*;
- wybranych frakcji odpadów komunalnych (odpadów niebezpiecznych, surowcowych frakcji odpadów komunalnych lub zmieszanych odpadów komunalnych) – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UCPG*.

Ponadto, gdy regulacje dotyczą jedynie odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych pochodzących z gospodarstw domowych – ich zagospodarowanie odbywa się jednocześnie jako:

- odpadów opakowaniowych wytworzonych przez gospodarstwa domowe – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*;
 - odpadów komunalnych zebranych selektywnie „u źródła” przez właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy – zgodnie z regulacjami zawartymi w *UCPG*.
- **Rozwiązania instytucjonalne niezapewniające (utrudniające) osiągnięcia celów ekologicznych systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi (w tym środkami niebezpiecznymi w opakowaniach).**

Instytucjonalizacja systemu porozumień zawieranych przez marszałków województw i organizacje samorządu gospodarczego w celu organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych (2014 r.) zbiegła się w czasie ze zmniejszającą się dynamiką osiągniętych poziomów odzysku i recyklingu (patrz wykres 6). W tym kontekście należy przypomnieć, że docelowe poziomy odzysku i recyklingu dla odpadów opakowaniowych i tych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych nie różnią się od siebie (patrz tabela 4).

W 2015 r. organizacje samorządu gospodarczego reprezentujące grupy producentów dokonujących wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach osiągnęły (zbiorczo) poziom 5,61% odzysku (z wyłączeniem recyklingu) – przy wymaganych prawem 10% – oraz poziom 6,47% recyklingu – przy wymaganych prawem 0%.

Tab. 4. **PORÓWNANIE DOCELOWYCH POZIOMÓW ODZYSKU I RECYKLINGU ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH I TYCH POWSTAŁYCH Z OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH**

RODZAJ ODPADU POWSTAŁEGO Z:	ODPADY OPAKOWANIOWE		OPAKOWANIA PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH	
	ODZYSK [%] ⁶⁵	RECYKLING [%]	ODZYSK [%]	RECYKLING [%]
TWORZYWA SZTUCZNEGO	61	23,5	61	23,5
ALUMINIUM	61	51	61	51
STALI (W TYM BLACHY STALOWEJ)	61	51	61	51
PAPIERU I TEKTURY	61	61	61	61
SZKŁA	61	61	61	61
DREWNA	61	16	61	16
OPAKOWAŃ WIELOMATERIAŁO- WYCH ⁶⁶	X	X	X	X

Źródło: opracowanie własne na podstawie UGO i Rozporządzenia w sprawie minimalnych rocznych poziomów odzysku i recyklingu.

- **Rozwiązania infrastrukturalne niezapewniające (utrudniające) osiągnięcia celów ekologicznych systemu gospodarowania odpadami opakowaniowymi (w tym środkami niebezpiecznymi w opakowaniach).**

Implementacja – na mocy regulacji zawartych w UGO – nowych rozwiązań instytucjonalnych (możliwości zawierania porozumień pomiędzy organizacjami samorządu gospodarczego i marszałkami w województw w celu organizacji systemu zbierania, transportu, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań po środkach niebezpiecznych) została przeprowadzona w sytuacji niedostosowania infrastruktury potrzebnej do realizacji celów ekologicznych systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach (patrz załącznik 2).

- **Nierówne traktowanie producentów dokonujących wprowadzenia.**

W przypadku zagospodarowania środków niebezpiecznych w opakowaniach w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi producent dokonujący wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach odpowiedzialny jest za większość aspektów związanych z zapewnieniem odzysku lub recyklingu odpadów opakowaniowych (takiego samego rodzaju, jak opakowania, w których wprowadził produkty) powstałych wskutek prowadzonej przez niego działalności gospodarczej – co jest rozwiązaniem organizacyjnym, tożsamym w stosunku do producentów dokonujących wprowadzenia produktów w opakowaniach niebędących środkami niebezpiecznymi.

Podobnie jest z możliwością realizacji obowiązku odzysku i recyklingu producenta dokonującego wprowadzenia za pośrednictwem podmiotu zewnętrznego: organizacji odzysku opakowań lub organizacji samorządu gospodarczego. Jednakże – w przypadku producenta dokonującego wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach – odpowiedzialność w razie niezrealizowanego obowiązku odzysku i recyklingu przez podmiot zewnętrzny (organizację samorządu gospodarczego) i konieczność zapłacenia opłaty produktowej (patrz wyżej) spada na samego producenta.

Należy podkreślić, że zgodnie z art. 25 ust 10 *UGO*, w przypadku niezrealizowania przez organizację samorządu gospodarczego przejętego od producenta dokonującego wprowadzenia środków niebezpiecznych w opakowaniach, podmiotem wnoszącym opłatę produktową jest nie organizacja samorządu gospodarczego, a producent dokonujący wprowadzenia i jest ona dwukrotnie większa, niż ta określona dla danego rodzaju opakowania, za dany rok kalendarzowy.

Tab. 5. **PORÓWNANIE ORGANIZACJI SYSTEMU GOSPODAROWANIA
ODPADAMI OPAKOWANIOWYMI I ŚRODKAMI NIEBEZPIECZNYMI
W OPAKOWANIACH**

	PRODUCENT DOKONUJĄCYCH WPROWADZENIA PRODUKTÓW W OPAKOWANIACH	PRODUCENT DOKONUJĄCY WPROWADZENIA ŚRODKÓW NIEBEZPIECZNYCH W OPAKOWANIACH
ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRODUCENTA DOKONUJĄCEGO WPROWADZENIA	ZAPEWNIĄ ODZYSK (RECYKLING) ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH TAKIEGO SAMEGO RODZAJU JAK OPAKOWANIA, W KTÓRYCH WPROWADZIŁ PRODUKTY	ORGANIZUJE SYSTEM ZBIERANIA I ZAPEWNIĄ ODZYSK (RECYKLING) ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH TAKIEGO SAMEGO RODZAJU JAK OPAKOWANIA PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH, W KTÓRYCH WPROWADZIŁ PRODUKTY
MOŻLIWOŚĆ PRZEJĘCIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PRODUCENTA DOKONUJĄCEGO WPROWADZENIA ZA REALIZACJĘ CELÓW EKOLOGICZNYCH	TAK	NIE
PODMIOT PRZEJMUJĄCY ODPOWIEDZIALNOŚĆ ORGANIZACYJNĄ PRODUCENTA DOKONUJĄCEGO WPROWADZENIA	ORGANIZACJA ODZYSKU OPAKOWAŃ	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO
MECHANIZM PRZEJĘCIA OBOWIĄZKU ODZYSKU I RECYKLINGU	UMOWA POMIĘDZY PRODUCENTEM DOKONUJĄCYM WPROWADZENIA PRODUKTÓW W OPAKOWANIACH I ORGANIZACJĄ ODZYSKU OPAKOWAŃ	POROZUMIENIE POMIĘDZY MARSZAŁKIEM WOJEWÓDZTWA I ORGANIZACJĄ SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO REPREZENTUJĄCĄ PRODUCENTA DOKONUJĄCEGO WPROWADZENIA ŚRODKÓW NIEBEZPIECZNYCH W OPAKOWANIACH
ODPOWIEDZIALNOŚĆ W RAZIE NIEZREALIZOWANIA PRZEJĘTEGO OD PRODUCENTA DOKONUJĄCEGO WPROWADZENIA OBOWIĄZKU (PODMIOT WNOŚĄCY OPŁATĘ PRODUKTOWĄ)	ORGANIZACJA ODZYSKU OPAKOWAŃ	PRODUCENT DOKONUJĄCY WPROWADZENIA ŚRODKÓW NIEBEZPIECZNYCH W OPAKOWANIACH

Źródło: opracowanie własne na podstawie UGO.

- **Brak regulacji umożliwiających instytucjonalne rozdzielanie środków niebezpiecznych w opakowaniach na te, które zagrażają życiu (zdrowiu, środowisku naturalnemu itp.) i te stosowane do użytku konsumenckiego.**

Zgodnie z regulacjami zawartymi w *UGO*, minister właściwy do spraw środowiska może określić, w drodze rozporządzenia, rodzaje substancji chemicznych i ich mieszanin, których nie uznaje się za środki niebezpieczne, kierując się specyfiką tych środków oraz brakiem zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska.

5.2.Rekomendacje

- Przeprowadzenie oceny obowiązujących regulacji i istniejących rozwiązań instytucjonalnych pod kątem m.in.:
 - spójności organizacji systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach i efektywności osiągania przez niego celów ekologicznych;
 - zgodności rozwiązań instytucjonalnych z celami i propozycjami organizacyjnymi zawartymi w pakiecie dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym;
 - możliwości osiągnięcia synergii pomiędzy systemami gospodarowania odpadami: komunalnymi i opakowaniowymi.
- Dokonanie ponownej delimitacji zadań (ról organizacyjnych) pomiędzy interesariuszami systemów gospodarowania odpadami komunalnymi i opakowaniowymi oraz w systemie gospodarowania odpadami opakowaniowymi.
- Instytucjonalne rozdzielanie zagospodarowania środków niebezpiecznych w opakowaniach zagrażających życiu (zdrowiu, środowisku naturalnemu itp.) i tych, stosowanych do użytku konsumenckiego - zgodnie z art. 18 ust. 6 *UGO*.
- Dokonanie analizy:
 - oceny skutków regulacji związanych z gospodarowaniem środkami niebezpiecznymi w opakowaniach;

- relacji trendu osiągniętych w kolejnych latach poziomów odzysku i recyklingu, zmian regulacji i zawartych w nich rozwiązań instytucjonalnych;
- istniejącej infrastruktury do zagospodarowania odpadów po środkach niebezpiecznych, w tym jej zdolności do realizacji celów ekologicznych systemu gospodarowania środkami niebezpiecznymi w opakowaniach;
- prawa UE i związanych z nim zobowiązań Polski jako kraju członkowskiego Unii Europejskiej;

zaś po jej przeprowadzeniu – potencjalne urealnienie celów ekologicznych systemu gospodarowania odpadami po środkach niebezpiecznych.

Załącznik 1. **WYKAZ POROZUMIEŃ ZAWARTYCH PRZEZ MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW W ZAKRESIE UTWORZENIA I UTRZYMANIA SYSTEMU ZBIERANIA, TRANSPORTU, ODZYSKU LUB UNIESZKODLIWIANIA ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH POWSTAŁYCH Z OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH**

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
1.	DOLNOŚLĄSKIE	BRAK	BRAK
2.	KUJAWSKO - POMORSKIE	BRAK	BRAK
3.	LUBELSKIE	BRAK	BRAK
4.	LUBUSKIE	BRAK	BRAK

- ZBIERANIE, TRANSPORT, ODZYSK (UNIESZKODLIWIANIE) ODPADÓW OPAKOWANIOWYCH POWSTAŁYCH Z OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH W SPOSÓB UMOŻLIWIĄJĄCY OSIĄGNIĘCIE CO NAJMNIEJ ROCZNYCH MINIMALNYCH POZIOMÓW ODZYSKU I RECYKLINGU

- REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH

POLSKA IZBA ODZYSKU I RECYKLINGU OPAKOWAŃ Z SIEDZIBĄ W ŁODZI

5. ŁÓDZKIE

- RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH

- ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH

- PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO

- INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
6.	MAŁOPOLSKIE	OGÓLNOPOLSKA IZBA GOSPODARCZA OCHRONY ŚRODOWI- SKA Z SIEDZIBĄ W KRAKOWIE	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)
7.	MAZOWIECKIE	ZWIĄZEK PRACODAWCÓW „IZBA RECYKLINGU I ODZYSKU ODPADÓW” Z SIEDZIBĄ W PIASECZNIKU	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
		<p style="text-align: center;">POLSKA IZBA GOSPODARCZA „EKOROZWÓJ” Z SIEDZIBĄ W WARSZAWIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)
7.	MAZOWIECKIE	<p style="text-align: center;">IZBA PRZEMYSŁOWO - HANDLOWA INWESTORÓW W POLSCE Z SIEDZIBĄ W WARSZAWIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
7.	MAZOWIECKIE	KRAJOWA IZBA GOSPODARCZA Z SIEDZIBĄ W WARSZAWIE	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)
8.	OPOLSKIE	BRAK	BRAK
9.	PODKARPACKIE	BRAK	BRAK

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
10.	PODLASKIE	BRAK	BRAK
11.	POMORSKIE	BRAK	BRAK
12.	ŚLĄSKIE	<p>POLSKA IZBA EKOLOGII Z SIEDZIBĄ W KATOWICACH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)
		<p>IZBA GOSPODARCZA METALI NIEŻELAZNYCH I RECYKLINGU Z SIEDZIBĄ W KATOWICACH</p>	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)

LP.	WOJEWÓDZTWO	ORGANIZACJA SAMORZĄDU GOSPODARCZEGO	ZAKRES PRZEJĘTEGO OBOWIĄZKU WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH
12.	ŚLĄSKIE	JAWORZNICKA IZBA GOSPODARCZA Z SIEDZIBĄ W JAWORZNIE	<ul style="list-style-type: none"> • REALIZACJA OBOWIĄZKU ODZYSKU (RECYKLINGU) WPROWADZAJĄCEGO ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • RAPORTOWANIE O MASIE OPAKOWAŃ PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH WPROWADZONYCH DO OBROTU PRZEZ WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH <ul style="list-style-type: none"> • ZBIORCZE ROZLICZANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH • PROWADZENIE EWIDENCJI (SKŁADANIE, PRZECHOWYWANIE, WNIOSKOWANIE, PRZEKAZYWANIE) DPR, DPO, KPO, KEO • INFORMOWANIE WPROWADZAJĄCYCH ŚRODKI NIEBEZPIECZNE W OPAKOWANIACH O OSIĄGNIĘTYCH INDYWIDUALNIE POZIOMACH ODZYSKU (RECYKLINGU)
13.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	BRAK	BRAK
14.	WARMIŃSKO - MAZURSKIE	BRAK	BRAK
15.	WIELKOPOLSKIE	BRAK	BRAK
16.	ZACHODNIO- POMORSKIE	BRAK	BRAK

Źródło: opracowanie własne na podstawie UGO.

Załącznik 2. **WYKAZ INSTALACJI DO PRZETWARZANIA
WYBRANYCH ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH
W POSZCZEGÓLNYCH WOJEWÓDZTWACH**

LP.	WOJEWÓDZTWO	LICZBA INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH		METODY PRZETWARZANIA UWAGI
		KOD 15 01 10	KOD 15 01 11	
1.	DOLNOŚLĄSKIE	3	0	<ul style="list-style-type: none"> • R15 - PRZETWARZANIE ODPADÓW, W CELU ICH PRZYGOTOWANIA DO ODZYSKU, W TYM DO RECYKLINGU • R4 - RECYKLING LUB REGENERACJA METALI I ZWIĄZKÓW METALI • D9 - OBRÓBKA FIZYCZNO-CHEMICZNA, W WYNIKU KTÓREJ POWSTAJĄ OSTATECZNE ZWIĄZKI LUB MIESZANINY UNIESZKODLIWIANE ZA POMOCĄ KTÓREGOKOLWIEK SPOŚRÓD PROCESÓW WYMIENIONYCH W POZYCJACH D 1 - D 12 (NP. ODPAROWANIE, SUSZENIE, KALCYNACJA ITP.)
2.	KUJAWSKO - POMORSKIE	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH NA TEMAT ILOŚCI INSTALACJI DLA ODPADÓW 15 01 10 I 15 01 11 JEDNAK WG OBOWIĄZUJĄCEGO WPGO ODPADY O KODZIE 15 01 10 PODDANO W 2010 R. PROCESOM ODZYSKU ORAZ PROCESOM UNIESZKODLIWIENIA (BRAK DANYCH NA TEMAT RODZAJÓW PROCESÓW PRZETWARZANIA). W/W PROCESOM NIE PODDANO NATOMIAST ODPADÓW O KODZIE 15 01 11, CHOCIAŻ TAKOWE ZOSTAŁY WYTWORZONE
3.	LUBELSKIE	0	0	WG OBOWIĄZUJĄCEGO WPGO ODPADÓW O KODZIE 15 01 10 I 15 01 11 NIE PODDANO W 2010 R. PROCESOM PRZETWORZENIA, CHOCIAŻ TAKOWE ZOSTAŁY WYTWORZONE
4.	LUBUSKIE	0	0	WG OBOWIĄZUJĄCEGO WPGO ODPADY O KODZIE 15 01 10 I 15 01 11 ZOSTAŁY PODDANE W 2010 R. PROCESOM UNIESZKODLIWIENIA METODĄ D5 - SKŁADOWANIE NA SKŁADOWISKACH W SPOSÓB CELOWO ZAPROJEKTOWANY (NP. UMIESZCZANIE W USZCZELNIONYCH ODDZIELNYCH KOMORACH, PRZYKRYTYCH I IZOLOWANYCH OD SIEBIE WZAJEMNIE I OD ŚRODOWISKA ITD.)
5.	ŁÓDZKIE	7	1	<ul style="list-style-type: none"> • R14 - INNE DZIAŁANIA POLEGAJĄCE NA WYKORZYSTANIU ODPADÓW W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI • R15 - PRZETWARZANIE ODPADÓW, W CELU ICH PRZYGOTOWANIA DO ODZYSKU, W TYM DO RECYKLINGU

LP.	WOJEWÓDZTWO	LICZBA INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH		METODY PRZETWARZANIA UWAGI
		KOD 15 01 10	KOD 15 01 11	
6.	MAŁOPOLSKIE	4	0	<ul style="list-style-type: none"> • R14 - INNE DZIAŁANIA POLEGAJĄCE NA WYKORZYSTANIU ODPADÓW W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI • R15 - PRZETWARZANIE ODPADÓW, W CELU ICH PRZYGOTOWANIA DO ODZYSKU, W TYM DO RECYKLINGU
7.	MAZOWIECKIE	1	0	<ul style="list-style-type: none"> • R14 - INNE DZIAŁANIA POLEGAJĄCE NA WYKORZYSTANIU ODPADÓW W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI • R15 - PRZETWARZANIE ODPADÓW, W CELU ICH PRZYGOTOWANIA DO ODZYSKU, W TYM DO RECYKLINGU
8.	OPOLSKIE	1	0	<ul style="list-style-type: none"> • R14 - INNE DZIAŁANIA POLEGAJĄCE NA WYKORZYSTANIU ODPADÓW W CAŁOŚCI LUB CZĘŚCI
9.	PODKARPACKIE	1	0	<ul style="list-style-type: none"> • R15 - PRZETWARZANIE ODPADÓW, W CELU ICH PRZYGOTOWANIA DO ODZYSKU, W TYM DO RECYKLINGU
10.	PODLASKIE	0	0	WPGO PODAJE MASY WYTWORZONYCH ODPADÓW 15 01 10 ORAZ 15 01 11. BRAK DANYCH NA TEMAT ICH PRZETWORZENIA
11.	POMORSKIE	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK
12.	ŚLĄSKIE	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK
13.	ŚWIĘTOKRZYSKIE	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH NA TEMAT ILOŚCI INSTALACJI DLA ODPADÓW 15 01 10 I 15 01 11 JEDNAK WG OBOWIĄZUJĄCEGO WPGO NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ZEBRANO I PRZETWORZONO W 2010 R. „OPAKOWANIA PO ŚRODKACH NIEBEZPIECZNYCH” POPRZEC „RECYKLING ORAZ ODZYSK INNY NIŻ RECYKLING”

LP.	WOJEWÓDZTWO	LICZBA INSTALACJI DO PRZETWARZANIA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH		METODY PRZETWARZANIA UWAGI
		KOD 15 01 10	KOD 15 01 11	
14.	WARMIŃSKO - MAZURSKIE	1	1	BRAK DANYCH
15.	WIELKOPOLSKIE	1	0	<ul style="list-style-type: none"> • D9 - OBRÓBKA FIZYCZNO-CHEMICZNA, W WYNIKU KTÓREJ POWSTAJĄ OSTATECZNE ZWIĄZKI LUB MIESZANINY UNIESZKODLIWIANE ZA POMOCĄ KTÓREGOKOLWIEK SPOŚRÓD PROCESÓW WYMIENIONYCH W POZYCJACH D 1 - D 12 (NP. ODPAROWANIE, SUSZENIE, KALCYNACJA ITP.)
16.	ZACHODNIO- POMORSKIE	BRAK DANYCH	BRAK DANYCH	<p>BRAK DANYCH NA TEMAT ILOŚCI INSTALACJI DLA ODPADÓW 15 01 10 I 15 01 11 JEDNAK WG OBOWIĄZUJĄCEGO WPGO W 2010 R. NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ODZYSKOWI (PROCES R14) ORAZ UNIESZKODLIWIENIU (PROCES D9) PODDANO ODPADY 15 01 10. PROCESOM PRZETWARZANIA NIE PODDANO NATOMIAST ODPADÓW O KODZIE 15 01 11, CHOCIAŻ TAKOWE ZOSTAŁY WYTWORZONE</p>

Źródło: opracowanie własne na podstawie WPGO.